

## Зміст

|                    |     |
|--------------------|-----|
| 1. Елла            | 9   |
| 2. Елла            | 18  |
| 3. Елла            | 26  |
| 4. Соєр            | 34  |
| 5. Елла            | 40  |
| 6. Елла            | 47  |
| 7. Елла            | 53  |
| 8. Соєр            | 60  |
| 9. Елла            | 69  |
| 10. Щоденник Гейлі | 77  |
| 11. Елла           | 85  |
| 12. Елла           | 90  |
| 13. Соєр           | 95  |
| 14. Елла           | 104 |
| 15. Елла           | 114 |
| 16. Соєр           | 121 |
| 17. Елла           | 130 |
| 18. Елла           | 139 |
| 19. Щоденник Гейлі | 144 |
| 20. Елла           | 150 |
| 21. Соєр           | 165 |

|                          |         |
|--------------------------|---------|
| 22. Елла .....           | 171     |
| 23. Щоденник Гейлі ..... | 173     |
| 24. Елла .....           | 182     |
| 25. Елла .....           | 192     |
| 26. Елла .....           | 197     |
| 27. Щоденник Гейлі ..... | 208     |
| 28. Елла .....           | 210     |
| 29. Щоденник Гейлі ..... | 219     |
| 30. Елла .....           | 224     |
| 31. Соєр .....           | 234     |
| 32. Елла .....           | 244     |
| 33. Елла .....           | 257     |
| 34. Гейлі .....          | 265     |
| 35. Лист Гейлі .....     | 269     |
| 36. Елла .....           | 285     |
| 37. Соєр .....           | 293     |
| 38. Елла .....           | 303     |
| 39. Елла .....           | 309     |
| <br>Подяки .....         | <br>314 |

# 1 Елла

**Г**усті хвилі дощу б'ють у вікно моєї спальні, громи та блискавиці негоди Джорджії розкрають цей понеділковий ранок. Скількись годин я лежала без сну, дослухаючись до виття вітру, уявляючи, що грозовий вир розчахне мої стіни та змете мене геть.

Поруч із моєю кімнатою рипнула підлога. Я бачу, як коливається мамина тінь під дверима. Дерево стогне під її ногами. Це звук нерішучості. Стукати в доньчині двері чи ні?

Мама йде, кроки затихають у її кімнаті.

Певно, що ні.

Рік тому вона б увірвалася до мене, а я б вислухала досхочу за те, що досі лежу під ковдрою. Рік тому її мовчання було б немислимим. Але рік тому все було інакше. Я заслужила на цю тишу, важку, як камінь на шиї. І як покарання я відкидаю ковдру та роблю неможливе: починаю свій перший день у випускному класі школи Норт-Девіс.

Попри те, що це зовсім інше життя, я все одно пам'ятаю, як стресувала першого дня одинадцятого класу\*. Ніяка кількість арганової олії не змогла прибрати вологість Джорджії з мого кучерявого чорного волосся. Нафарбовані «котячі очі», які напередодні ввечері робили з мене фатальну жінку, тепер мали такий вигляд, ніби я вимагала викуп за Готем-Сіті за допомогою звеселяючого газу.

У паніці я надіслала селфі своїй найріднішій людині у світі з підписом Рятуй.

---

\* Одинадцятий клас — передостанній клас в американській школі. Тут і далі прим. пер.

Відповідь Гейлі прийшла миттєво. Жартуєш? Ти секс-бомба! Якщо хутчіше прибіжиш до мене, я допоможу з волоссям. Літо Джорджії безсиле проти мого вирівнювача.

А що ж сьогодні?

Сьогодні я вдягаю перше, що підхоплюю з підлоги спальні: ті самі джинси, які носила вчора (і позавчора, і два дні тому) та сірий світшот із плямами від соусу, яким уже тиждень. Я не пам'ятаю, коли востаннє дивилася в дзеркало.

Горе створило прірву між мною та тією торішньою дурепою, чиїм найбільшим лихом були погано підведені очі та невдала укладка. Як я її ненавиджу тепер.

Як я тужу за нею.

Повертаючись у стіни Норт-Девіса, я відчуваю, що повертаюся не як Елла, а як Тінь Елли — жива дівчинка-примара. Ця думка болить, як паперовий поріз по серцю. Я воліла б бути приви́дом. Можливо, тоді я могла б потрапити в засвіти й знову говорити з Гейлі. Розповісти їй про важливе.

Наприклад, те, що тепер її шафку зайняв Альберт Вонскі. А вона б простогнала й сказала щось на кшталт: *«Будь ласка, будь ласка, врятуй мої фотографії Педро Паскаля, поки мій чоловік не потонув в аніме-порно»*, а я сміялася б і відповідала: *«Вибач, запізно»*.

Я б сказала їй, що вм'ятина все ще там. Та, що з'явилася, коли я копнула шафку ногою, отримавши «добре» з латини. І вм'ятина, яку вона пробила ногою поруч, теж. *«Для правдоподібного заперечення»\**, — казала вона. Я відповіла, що це ж узагалі не про те.

Я б сказала їй, що в ніші біля музичного класу все ще розтертий рожевий віск від свічок із торта до дня народження. Там, де ми із Соєром Гокінсом ховалися, божевільно сміючись,

---

\* Правдоподібне заперечення — термін в американській юридичній системі, означає поведінку, при якій особа, що віддала наказ або вчинила дію, зберігає в майбутньому можливість заперечувати свою причетність без ризику бути спійманою на брехні.

і готувалися вистрибнути перед нею з повітряними кульками та тортом із криком: «З днем народження!».

Соєр.

Його ім'я як удар кулаком у живіт. Я не можу думати про нього цього дня. Це вже занадто. Інакше моє серце знову розірветься.

І саме тому Соєр тут-таки навертається мені на очі. Ось він у кінці коридору височить над Майком Лімом, вони щось обговорюють, і крива усмішка з'являється на красивому обличчі хлопця.

Мене це так вражає, що я навіть зупиняюся. Притулившись до стіни, я так сильно притискаю до себе стосик підручників, що назва «Calculus I» залишиться викарбуваною на моїх грудях принаймні ще кілька днів.

Ніби відчуваючи мою присутність, Соєр раптом дивиться в мій бік. Мені перехоплює дух. Його ніжні карі очі я бачу вперше після похорону.

Ось тільки в погляді, яким хлопець на мене дивиться, немає жодної ніжності.

Соєр — єдиний хлопець з усіх, кого я знаю, який щомісяця святкував «ювілеї» маленькими чудовими подарунками, а коли Гейлі захворіла й ми дивилися всі серії «Сутінків», носив нам попкорн та спрайт. Він любив мою найкращу подругу так само сильно, як і я...

І *цей самий* Соєр зараз зиркає на мене з такою люттю, від якої аж млосно.

Я так і знала. Він звинувачує мене.

Я мала б витримати його погляд. Я мала б дозволити його осуду обпекти мене. Це те, на що я заслуговую після того, що вкрала в нього. У неї.

Натомість, проковтнувши ридання, я відвертаюся, готова втекти з коридору, зі школи, можливо, назавжди. Але тут я віріаюся просто в містера Вілкенса.

— Ух! Легше, тигрице! — шкільний психолог відступив, блискавично підхопивши мене за плечі, щоб я не впала.

— Боже, вибачте, *будь ласка*, — засоромлено бурмочу я.

— Ні, ні, Елло, усе добре. Зі мною все гаразд. — Він нахиляє підборіддя, намагаючись зловити мій погляд. — Гей, привіт. Я радий, що ми зіткнулись. Ти як?

Я знизую плечима, не довіряючи своєму голосу.

— Настільки добре, значить?

Зазвичай містер Вілкенс чисто поголений, але тепер його щелепу вкриває щетина. Його переважно яскраво-блакитні очі сьогодні тьмяні, кольору синців. Можливо, він один із тих учителів, які дійсно піклуються про своїх учнів. Можливо, чоловік теж засмучений сьогодні вранці.

Гарна думка.

— Елло, — каже він, — я знаю, що сьогодні важкий день. І я сподіваюся, що ти знаєш, що я тут, поруч з тобою.

Здається, шкільний психолог хоче сказати більше, але дзвінок перериває його думки.

— Рятівний дзвінок, — сміється містер Вілкенс. — Не запізнюйся на уроки. Ми ще поговоримо, гаразд?

Чоловік дивиться, як я йду, занепокоєно насупивши брови. Це так мило — бачити, що він хвилюється, що хоче допомогти. Я мала б сказати: *«Не турбуйтеся, містере Вілкенс. Приберіть свій час і зусилля для учнів, які не безнадійні. Для учнів, які на це заслуговують»*.

Для учнів, які не вбивали своїх найкращих друзів».

Цілий день я намагаюся бути невидимою. Я намагаюся ігнорувати і докірливі погляди, і теплі погляди співчуття, і очі, сповнені жалем. Але це неможливо. Коли я проходжу повз натовп дівчат біля фонтана, між ними западає тиша. На уроці англійської Сіма Патель — дівчина, з якою я не розмовляла з часів початкової школи — нахиляється до мене й пропонує пакетик жувальних цукерок Sour Patch Kids.

— Я подумала, може, тобі знадобляться.

І коли я перед обідом стою біля своєї шафки, мене оточують люди, яких я намагалася уникати цілий день, — стара

компанія. Ну, принаймні те, що від неї залишилося. Нія Вайлі, Бет Гарріс, Рейчел Еванс і навіть Скотт Логан з'являються поруч.

Відсутність Соєра помітна. Але немає втрати, яка б зрівнялася з тією, що залишила порожнечу в моєму житті розміром з кратер.

Насправді вони були друзями Гейлі. Нія та Бет бігали з нею в команді, Бет і Рейчел зустрічалися з початку старшої школи, а Скотт як той реп'ях, якого неможливо віддерти, як не намагайся, — наполовину клоун, наполовину зарозумілий підліток. Це Гейлі привела мене в цю компанію, у якій без неї тепер немає ніякого сенсу. Якщо я уникатиму їхніх дзвінків ще тиждень або орієнтовно стільки ж, мене викине на власну орбіту, і всім від цього стане затишніше.

А поки що Бет обіймає мене за шию.

— Елло, де ти була? Я так хвилювалася, коли ти не відповідала! Усе літо я дзвонила тобі майже щодня!

Нія простягає руку, щоб обережно відірвати Бет від мене.

— І як я вже сказала, я б, мабуть, теж не брала слухавку, якби ти мені надзвонювала, як навіжена.

Бет дує губи й притуляється ближче до Рейчел, а Нія хитає головою, кидаючи на мене погляд, яким просить вибачення.

— Ми просто хотіли знати, як ти, Елло. Я маю на увазі, крім очевидного.

— Так, ми за тобою сумуємо, — Рейчел усміхається мені; Бет киває на знак згоди. Нія штовхає ліктем Скотта, який стоїть позаду них і супитися у свій телефон.

— Так, Елло, точняк, ми з тобою, — Скотт відривається від телефона лише на пів секунди.

Нія дивиться на нього, потім повертається до мене, її погляд пом'якшується.

— Дівчинко, як ти?

Бет і Рейчел мають знервований вигляд. Скотту байдуже. Це значно легше прийняти, ніж погляд Нії — співчутливий, занадто добре свідомий усього.



— Було важко, але я в порядку. Чесно, — я з усіх сил намагаюся всміхатися, зачиняючи свою шафку. — Люди, ви не повинні за мене хвилюватися. Я вам вдячна за це, справді. Але зі мною все гаразд.

Бет і Рейчел відчують полегшення. Нія супиться:

— Елло, ти ж знаєш, що можеш...

— Ви чули її, — втручається Скотт, коли лунає дзвінок. — З нею все гаразд. Її чакри розкриті, аура чиста, Меркурій ретроградний, чи як там. Я запізнюся на іспанську.

Нія спостерігає за тим, як він іде, але не штовхає його. Цього разу я вдячна, що Скотт такий козел.

Але старими друзями все не закінчується. Кожен учитель теж хоче зі мною поговорити.

Так само як і містер Вілкенс, вони м'яко беруть мене за лікоть, стишеними голосами запитують, як у мене справи. Що всі вони хочуть від мене почути? Чого всі вони від мене очікують за трихвилинну перерву між уроками? Все те, що я не змогла розповісти ні батькам, ні безлічі фахівців із психічного здоров'я за чотири місяці, відколи Гейлі не стало? Я даю їм єдину відповідь, яку можу. Єдину відповідь, яку вони хочуть почути:

— Добре. У мене все добре.

Якимось дивом час продовжує рухатися, наближаючи мене до кінця дня. Попри це, я почуваюся наче в човні, дерев'яні борти якого вкриті дірками, кожна з яких — спогад: порожня парта на третьому уроці, обідній стіл, за яким ми сиділи разом три роки, а тепер його зайняли новачки. Океан вирує, і я намагаюся залатати кожну дірку, щоб не дати бурхливим водам затопити човен. Хвилі безупинно накривають мене, я ледь не перекидаюся, але якось мені все ж вдається триматися на плаву.

О чверть на четверту лунає дзвоник.

Нарешті.

Я біжу до входних дверей, аж тут мене зупиняє голос.

— Міс Ґрем! Я вас шукаю.



Міс Ленглі, учителька з гончарства, махає мені рукою з дверей художньої майстерні. Я з тугою дивлюся на подвійні двері в кінці коридору, на мерехтливий знак «Вихід», а потім підходжу до неї.

— Вітаю, міс Ленглі, — кажу я, поправляючи сумку з книжками на плечі, моя вроджена південна ввічливість бореться з відчайдушним бажанням піти.

— Це швидко, я тільки хотіла вам дещо дати.

Вона підіймає палець, а за мить знову з'являється переді мною з невеликою картонною коробкою в руках. На боковій її стороні від руки фломастером Sharpie написано «Елла та Гейлі». В середині — два керамічні кухлі ручної роботи.

І ось тут крихітний човен, який мені вдавалося тримати рівно весь день, починає йти на дно.

— Я подумала, що ви захочете їх забрати, міс Ґрем, — у шепотінні міс Ленглі звучить майже такий самий сум, який відчуваю я. — Їх випалили в печі вже після того, як... Я зберегла їх для вас.

— Угу, — кажу я, не відриваючи очей від коробки.

Це Гейлі придумала зробити кухлі одна для одної. Чашки для кави, якими ми планували користуватися, коли вступимо до Університету Джорджії та житимемо разом. Гейлі з такою гордістю показувала мені свій дизайн — кухлик із вигадливою літерою «З», викарбуваною збоку. «З» як... *зубний протез*. Коли я запротестувала, мовляв, *не збираюся пити з горнятка для зубів*, вона піднесла руку зауважуючи:

— Зачекай, послухай. Цей кухлик тобі на все життя. Я просто готуюся до найкращої фази нашої дружби, коли ми будемо старими маразматичками. Уяви лише, як це буде весело.

Очі Гейлі спалахнули зеленими пустотливими вогниками:

— Щоразу, коли ми бачитимемося, ми будемо знову ставати найкращими подругами, — вона знизала плечима. — Ну, і тобі буде де зберігати свою вставну щелепу.

Обидва кухлі вийшли чудовими.

Я ледве прощаюся з міс Ленглі. Виходжу зі школи заціпеніла, не в змозі перестати дивитися на кухлі, що стукаються один об одного в картонній коробці. Я хочу відвести погляд. Дуже хочу. Хочеться викинути їх у прірву, але я розумію, що це все одно, що витягнути з тіла один орган і розтоптати його. Мені потрібно, щоб ці кухлики продовжували існувати.

Я проводжу рукою по кухлю, що зробила Гейлі. На дні є нерівність, яку вона забула відполірувати. Вдивляюся ближче й бачу маленькі закручені лінії — візерунок.

Це відбитки пальців Гейлі.

Глибоко всередині я усвідомлюю, що навколо мене існує світ. Може, якась трава, небо. Високі голоси вдалині.

Але все, на чому я можу зосередитися зараз, — це відчувати пальцем цю маленьку вм'ятину.

Усе відбувається так швидко.

Раптом переді мною спалахують фари, на мене несеться автобус. Крики, по-драконячому люто реве клаксон. Серце завмирає, у голові єдина думка: «Захистити кухлі». А потім я лечу назад.

Я не вмираю.

Я вриваюся в щось тверде. Мій мозок безглуздо думає про цегляну стіну, але ця стіна тепла й у ній б'ється серце. Хтось висмикнув мене з дороги. Хтось урятував мене.

Я підіймаю підборіддя й дивлюся в розширені панікою очі Соєра Гокінса.

— Соєре!

Я задихаюся, вислизаючи з його обіймів, щоб поговорити з ним. Мій наплічник із книжками впав на шкільний газон, але я досі тримаю коробку з кухлями, які дивом не розбилися.

— Елло.

Соєр важко дихає, його обличчя застигло в німому шоці, одна рука на грудях, інша схопилася за густе волосся. Він робить кілька плавних вдихів, заплющує очі. Коли хлопець розплющує їх знову, вони палають гнівом.

— Елло, — гарчить Соєр, — про що ти в біса думала? Ти могла померти. Буквально померти. А якби мене тут не було, якби я не спостерігав за тобою? *Господи!*

— А чого ти? — минає хвилина, перш ніж я усвідомлюю, що сказала це вголос.

— Що? — він розгублено замовкає.

— Спостерігав за мною? Дійсно, — я ковтаю, — навіщо взагалі мене рятувати?

Катастрофа: мої очі наповнюються сльозами. Я більше не можу прикидатися, що зі мною все гаразд.

Обличчя Соєра стає блідим. Вираз злості щезає, і, якщо це взагалі можливо, він здається більш враженим моїми словами, ніж попереднім інцидентом. Хлопець облизує губи, роззявляє рота й не може нічого вимовити.

Я хочу почути його відповідь. Манюсінський діамант надії, що ховався всередині мене, благав залишитися, вислухати, що він скаже.

Але я не хочу. Я не можу.

Я знаю відповідь. І будь-яке добре слово з його вуст буде жалістю або милосердям, на які я не заслуговую. Я розвертаюся і йду геть.

Хлопець не намагається мене зупинити. Крихітна іскра надії хоче змусити мене хоч раз кинути погляд через плече. Але я не озираюся.

І я присягаюся більше ніколи не розмовляти із Соєром.